

บทความวิจัย (Research Article)

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา
ที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง
AN ADMINISTRATIONAL MODEL FOR SCHOOL ADMINISTRATORS IN
PRIMARY SCHOOLS HAVING URBAN REFUGEE AND
ASYLUM SEEKER STUDENTS

Received: July 4, 2019

Revised: September 6, 2019

Accepted: September 10, 2019

ประมะ บุญแข็ง^{1*} และสุวิทย์ ภาณุจारी²
Parama Boonkueng^{1*} and Suwit Panujaree²

^{1,2}มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

^{1,2}Mahamakut Buddhist University, Nakhon Pathom 73170, Thailand

*Corresponding Author, E-mail: parama_bk@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง วิธีดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง ด้วยการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน 4 ฝ่าย และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมจำนวน 486 คน และนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อให้พัฒนาเป็นรูปแบบ และ 3) การประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ 17 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต โดยมีสภาพการบริหารจัดการศึกษาด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนใช้แนวทางจากส่วนกลาง ส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ภาษา และวิถีชีวิตของเด็ก

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง มีองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า มี 7 องค์ประกอบย่อย คือ 1.1) บุคลากรของสถานศึกษาและผู้ปกครอง 1.2) การบริหารงานทั่วไป 1.3) การบริหารงานงบประมาณ 1.4) การบริหารงานวิชาการ 1.5) พันธกิจและนโยบายของรัฐ 1.6) การบริหารงานบุคคล และ 1.7) สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของสถานศึกษา 2) กระบวนการ มี 6 องค์ประกอบย่อย คือ 2.1) การจัดการศึกษาพัฒนาวัฒนธรรม 2.2) การคาดหวังต่อนักเรียนสูง 2.3) การจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่เข้มแข็ง 2.4) การเสริมแรงและจูงใจ 2.5) การใช้หลักธรรมในการบริหารสถานศึกษา (พรหมวิหาร 4) และ 2.6) การสั่งการและควบคุม และ 3) ผลผลิต มี 3 องค์ประกอบย่อย คือ 3.1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 3.2) ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา และ 3.3) คุณลักษณะและสมรรถนะของผู้เรียน

3. ผลการประเมินและรับรองรูปแบบเชิงระบบที่พัฒนาขึ้น มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ผ่านเกณฑ์ในระดับมากที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นอันรับรองรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

คำสำคัญ: รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ผู้ลี้ภัยในเขตเมือง ผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง

Abstract

This research was conducted by mixed methods research and aimed to develop an administrative model for school administrators in primary schools having urban refugee and asylum seeker students. The methodology included three steps: 1) studying the state of school administration of administrators in primary schools having urban refugee and asylum seeker students through related research and documents along with interviewing 5 experts, 2) developing an administrative model for school administrators in primary schools having urban refugee and asylum seeker students by using the information from Step 1 to create questionnaire and collected the data from 486 samples in 96 schools consisting of school directors/deputy directors, chief of school subdivision and heads of the school department and then analyzed by confirmatory factor analysis (CFA), and 3) evaluating and certifying an administrative model for school administrators in primary schools having urban refugee and asylum seeker students though by 17 experts. The statistics utilized in this research were percentage, mean, standard deviation, confirmatory factor analysis (CFA), and content analysis and analytic inductive were also conducted. The results of research were found that:

1. An administrative model for school administrators in primary schools having urban refugee and asylum seeker students consists of 3 main components: inputs, process and output. The state of school administration in learning contents and learning activities is obtained from Ministry of Education which is irrelevant to race, belief, culture, language, and way of life of students.

2. An administrative model for school administrators in primary schools having urban refugee and asylum seeker students consists of 3 main components: 1) Input, consisting of 1.1) Educational Personnel and students' parents, 1.2) General administration, 1.3) Budgeting administration, 1.4) Academic administration, 1.5) Mission and State Policy, 1.6) Human Resources administration, and 1.7) School Culture and Environment. 2) Process, consisting of 2.1) Multicultural educational administration, 2.2) High Expectation Teaching, 2.3) Qualified curriculums and Learning, 2.4) Reinforcement and Motivation, 2.5) Educational administration based upon 4 sublime states of mind, and 2.6) Command and Control. 3) Output, consisting of 3.1) Learning achievement, 3.2) Efficiency of School Administration, and 3.3) Desirable Characteristics and Performance of students.

3. The developed system model was evaluated and approved in accuracy, propriety, feasibility, and utility by the experts at the highest average standard level.

Keywords: School Administrative Model, Urban Refugee, Asylum Seeker

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิต การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพโดยใช้ข้อมูลจากการวิจัยประกอบการตัดสินใจและใช้นวัตกรรมทางการบริหารเป็นเครื่องมือในการบริหารที่มีประสิทธิภาพ จึงจะทำให้บรรลุความสำเร็จได้สำหรับการบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง ผู้บริหารเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดบทบาทของครูและบุคลากรทางการศึกษา แต่จากการศึกษาสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน จากการอพยพย้ายถิ่นฐานของผู้ลี้ภัยเข้ามาพักพิงอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครและพื้นที่ใกล้เคียงเป็นการชั่วคราว เพื่อรอการแก้ไขปัญหาอย่างถาวร อาทิ การไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในประเทศที่สาม หรือกลับสู่ประเทศต้นทางเมื่อเหตุการณ์สงบ เป็นต้น ซึ่งในปัจจุบันมีเด็กผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองในวัยเรียนประมาณ 2,000 คน โดยสำนักข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (UNHCR) ในประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ อาทิ การสนับสนุนด้านการเงิน การบำบัดรักษา การสังคมสงเคราะห์ และการศึกษา ประเทศไทยในฐานะภาคีขององค์การสหประชาชาติได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยได้เห็นชอบการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยที่กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นว่าบุคคลทุกคนควรมีโอกาสได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองและชีวิตให้ดีขึ้น ได้เรียนรู้ภาษาไทย ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศ โดยไม่จำกัดเชื้อชาติและภาษา (Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education, 2017) เป็นผลให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครและสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหลายแห่งของประเทศไทยในปัจจุบันมีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองที่มีความหลากหลายชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนา ขนบประเพณี และวิถีชีวิตอย่างมาก สมัครเข้าเรียนเป็น

จำนวนที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยพวกเขาเหล่านี้ไม่มีพื้นฐานทางภาษาไทย ซึ่งองค์กรที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยในเขตเมืองได้ตระหนักถึงปัญหานี้ จึงมีการจัดหลักสูตรเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในสถานศึกษาของไทย โดยเป็นเพียงหลักสูตรเร่งรัดระยะสั้นเท่านั้น เพื่อเพิ่มโอกาส ส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กผู้ลี้ภัยและผู้ลี้ภัยในเขตเมืองได้เข้าถึงระบบการศึกษาของไทยในขณะที่พักพิงในประเทศไทยตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ที่บัญญัติไว้ว่า ให้สถานศึกษาถือเป็นหน้าที่ในการรับเด็กที่อยู่ในวัยการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับเข้าเรียนในสถานศึกษา ดังที่ Vungsriphisal (2010) ได้กล่าวว่า การศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความคิด ความรู้ ทักษะ ทศนะคติ ค่านิยม ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว รวดเร็วและแน่นอน ผู้วิจัยเห็นว่า การให้โอกาสทางการศึกษาเป็นหนทางสำคัญที่สามารถช่วยป้องกันไม่ให้เด็กผู้ลี้ภัยและผู้ลี้ภัยในเขตเมืองเหล่านี้ตกอยู่ในความเสี่ยงในด้านต่างๆ อาทิ ขบวนการค้ายาเสพติด ข้ามชาติ ขบวนการค้ามนุษย์หรือเป็นเป้าหมายของขบวนการก่อการร้าย และยังทำให้ประเทศไทยสามารถควบคุม ดูแล และป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ แต่สภาพการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาไทยมีเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนใช้แนวทางจากส่วนกลาง ส่วนใหญ่ยังไม่สอดคล้องกับเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ภาษา และวิถีชีวิตของเด็กนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ลี้ภัยในเขตเมืองที่เป็นบุคคลต่างด้าวที่กำลังเรียนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาของไทย ที่หนีการประหัตประหารจากประเทศของตนมายังประเทศไทย ทั้งที่กำลังรอการรับรองและได้รับการรับรองสถานะผู้ลี้ภัยโดยรัฐที่ให้ลี้ภัยหรือสำนักข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติแล้ว โดยไม่ได้พำนักอยู่ในค่ายผู้ลี้ภัยหรือในพื้นที่พักพิงชั่วคราว แต่อาศัยอยู่ในเขตเมืองหรือชานเมือง โดยรายงานการประชุมที่เป็นผลสะท้อนจริงจากการปฏิบัติงานโดยตรงของฝ่ายให้บริการทางการศึกษาของศูนย์ช่วยเหลือผู้ลี้ภัยในเขตเมือง ได้พบสาเหตุหลักของปัญหา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีรูปแบบที่สอดคล้องโดยตรงสำหรับการบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ลี้ภัยในเขตเมืองที่มีประสิทธิภาพและชัดเจนในแนวปฏิบัติในการรับเข้าเรียน การจัดการการศึกษา การให้ความช่วยเหลือจากรัฐ แนวนโยบายในการให้หลักฐานการจบการศึกษา อีกทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในบางโรงเรียน เห็นว่านักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ลี้ภัยในเขตเมืองเป็นภาระ ซึ่งจะทำให้คุณภาพของสถานศึกษาตกเกณฑ์มาตรฐานได้ สถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญและสนใจคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง มีปัญหาการสื่อสารกับเด็กนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ลี้ภัยในเขตเมืองอยู่ในระดับที่ไม่เข้าใจกันอย่างชัดเจน เพราะเป็นนักเรียนต่างวัฒนธรรม ต่างภาษา อาจทำให้การจัดการการศึกษาเป็นไปอย่างลำบาก และเห็นว่าควรผลักดันให้กลับประเทศต้นทาง เป็นต้น

จากสภาพการบริหาร ผลกระทบ และความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นปัญหาเร่งด่วนที่ควรทำวิจัย หากปล่อยไว้ก็จะเกิดผลเสียต่อการบริหารจัดการเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษากับนักเรียนไทยและนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ลี้ภัยในเขตเมืองในระยะยาวต่อไป และอาจจะเพิ่มความรุนแรงหรืออาจลุกลามบานปลายส่งผลกระทบต่อคุณภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ลี้ภัยในเขตเมือง ซึ่งต้องการนำผลวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและเป็นแนวปฏิบัติโดยตั้งอยู่บนฐานคิดที่ว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องตอบสนองความต้องการ และวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายได้อย่างเท่าเทียมกัน ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารจัดการการศึกษาสำหรับนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ลี้ภัยในเขตเมืองภายใต้องค์กรให้ความช่วยเหลือผู้ลี้ภัยใน

เขตเมือง จึงสนใจทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียน ผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง เพื่อแก้หรือลดปัญหาให้หมดไป อีกทั้งสามารถถูกนำไปใช้เพื่อการวางแผนและกำหนด นโยบายหรือเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง
3. เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง มีวิธีดำเนินการวิจัยสรุปได้ 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษา เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานสำหรับใช้เป็นกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. ศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองตามกรอบเนื้อหาและกรอบแนวคิดจากการศึกษาในข้อ 1 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญมีคุณสมบัติเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญทางการบริหารสถานศึกษา คือ ผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองที่กำลังศึกษาหรือเคยศึกษาอยู่ และ/หรือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิมีคุณสมบัติทางการบริหารการศึกษาหรือที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณวุฒิในระดับปริญญาเอก โดยใช้ในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ใช้การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic Inductive)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง ตามวัตถุประสงค์การวิจัยในข้อ 2 ดังนี้

1. นำผลจากขั้นตอนที่ 1 สร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติการบริหาร องค์กรประกอบ และแนวทางการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง ซึ่งครอบคลุมมิติของระบบสามด้าน ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) และเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรโรงเรียน 96 โรงเรียน โดยเลือกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก (Lottery) เลือกผู้บริหารโรงเรียนละ 1 คน หัวหน้างาน 4 ฝ่าย โรงเรียนละ 2 คน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระ โรงเรียนละ 3 คน รวมจำนวน 576 คน (แบบสอบถามตอบกลับ 486 ฉบับ)

2. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อต้องการทดสอบว่าตัวองค์ประกอบนี้ตรงกับโมเดล หรือตรงกับทฤษฎีที่มีอยู่หรือไม่ แล้วทำการสรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

3. กำหนดโครงสร้างรูปแบบ จากข้อมูลการวิเคราะห์องค์ประกอบและข้อความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและรับรองรูปแบบ เพื่อประเมินและรับรองก่อนนำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองไปใช้ในสถานการณ์จริง ตามเกณฑ์การรับรองมาตรฐานการประเมินคุณภาพสำหรับคะแนนเต็ม 5 คะแนน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยใช้เกณฑ์การรับรองในระดับมาก (ดี) ขึ้นไป คือ ค่าคะแนนตั้งแต่ 3.75 จะถือว่าเป็น “รับรอง” (เห็นชอบ) แต่ถ้าได้ค่าการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ต่ำกว่า 3.75 จะถือว่าเป็น “ไม่รับรอง” (ไม่เห็นชอบ) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 3 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. เสนอโครงสร้างรูปแบบต่อผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีคุณสมบัติตามขั้นตอนที่ 1 จำนวน 17 คน เพื่อการประเมินและรับรองรูปแบบด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ (Gall et al., 1996) ในการนำไปใช้ในสถานการณ์จริง

2. สรุปผลการประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง

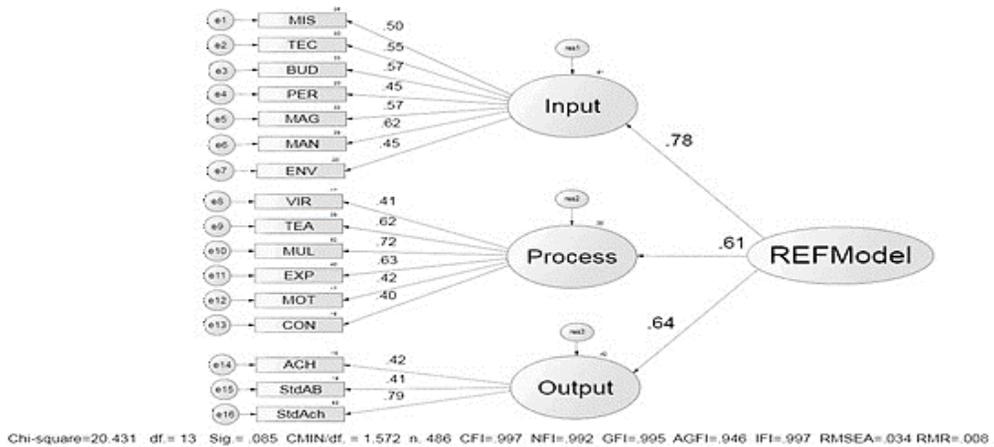
3. แก้ไขและปรับปรุงรูปแบบเพื่อพร้อมนำรูปแบบไปใช้งานในสถานการณ์จริงต่อไป

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารที่ได้จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ คือ การจัดการศึกษาด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองใช้แนวทางจากส่วนกลาง ส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ภาษา และวิถีชีวิตของเด็ก โดยสามารถกำหนดได้ 3 องค์ประกอบหลัก คือ องค์ประกอบหลักด้านปัจจัยนำเข้า (Input) องค์ประกอบหลักด้านกระบวนการ (Process) และองค์ประกอบหลักด้านผลผลิต (Output)

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง โดยการนำข้อมูลแบบสอบถามมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second

Confirmatory Factor Analysis: SCFA) เพื่อให้ได้องค์ประกอบสำหรับร่างเป็นรูปแบบ โดยน้ำหนักองค์ประกอบหลักมีค่าระหว่าง 0.610 - 0.785 และน้ำหนักองค์ประกอบย่อยมีค่าระหว่าง 0.400 - 0.795 ซึ่งควรมีค่าตั้งแต่ 0.40 (Esteghamati et al., 2010) แสดงดังภาพ 1 และตาราง 1

ภาพ 1 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองขององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง

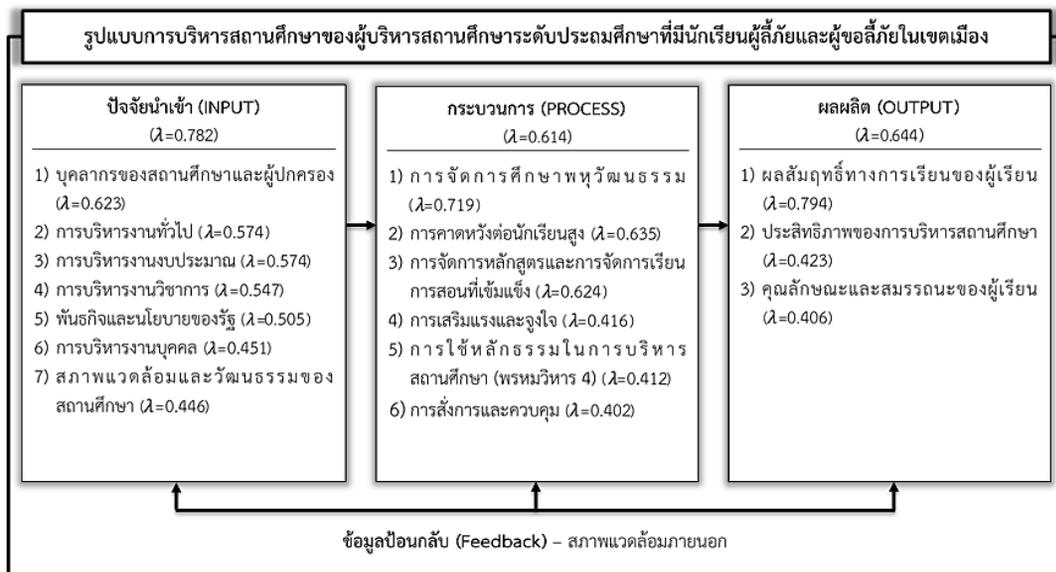
ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของรูปแบบ

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	สัมประสิทธิ์	S.E.	C.R.	λ	P	R ²
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง							
ปัจจัยนำเข้า (INPUT)	พันธกิจและนโยบายของรัฐ	1.047	.411	.544	.505	**	.255
	การบริหารงานวิชาการ	1.117	.322	.473	.547	**	.299
	การบริหารงานงบประมาณ	1.290	.340	.792	.574	**	.329
	การบริหารงานบุคคล	1.059	.199	.321	.451	**	.203
	การบริหารงานทั่วไป	1.318	.155	.511	.574	**	.329
	บุคลากรของสถานศึกษาและผู้ปกครอง	1.306	.352	.714	.623	**	.388
	สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของสถานศึกษา	1.000	<-->	<-->	.446	<-->	.162
กระบวนการ (PROCESS)	การใช้หลักธรรมาภิบาลบริหารสถานศึกษา (พรหมวิหาร 4)	0.761	.170	.466	.412	**	.170
	จัดการหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนที่เข้มแข็ง	1.744	.426	.091	.624	**	.389
	การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม	2.036	.590	.450	.719	**	.517

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	สัมประสิทธิ์	S.E.	C.R.	λ	P	R ²
	การคาดหวังต่อนักเรียนสูง	1.782	.383	.649	.635	**	.403
	การเสริมแรงและจูงใจ	1.112	.211	.258	.416	**	.173
	การสั่งการและควบคุม	1.000	<-->	<-->	.402	<-->	.162
ผลผลิต (OUTPUT)	ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา	0.720	.182	.945	.423	**	.179
	คุณลักษณะและสมรรถนะของผู้เรียน	0.591	.199	.975	.406	**	.165
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	1.000	<-->	<-->	.794	<-->	.630
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง							
รูปแบบ (REF Model)	ปัจจัยนำเข้า	0.246	.452	.758	.782	**	.612
	กระบวนการ	0.853	.313	.728	.614	**	.377
	ผลผลิต	1.000	<-->	<-->	.644	<-->	.415

หมายเหตุ: ** P-value \leq 0.05 และ <--> หมายถึง พารามิเตอร์บังคับจึงไม่รายงานค่า S.E., C.R. และ P

เมื่อนำองค์ประกอบจากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันที่มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์จากแบบสอบถามของโมเดลในภาพรวม (Overall Model Fit Measure) ในบริบทที่ศึกษาในเกณฑ์ดีโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนผ่านเกณฑ์ทุกตัว เพื่อนำมาร่างเป็นรูปแบบเชิงระบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง ที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย แสดงดังภาพ 2

ภาพ 2 รูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง

3. การประเมินและรับรองรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 คน ได้ประเมินรูปแบบในประเด็นที่มาของรูปแบบ องค์ประกอบของรูปแบบ และการนำรูปแบบไปใช้งานในสถานการณจริงใน 4 ด้าน คือ ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ตามหลักแนวคิด ทฤษฎี และหลักการบริหารสถานศึกษา โดยมีผลการประเมินระดับมากในด้านความเป็นไปได้ และมากที่สุดในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ ซึ่งทุกด้านมีค่าเกินเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ มีค่าระดับผลการประเมินตั้งแต่ 3.75 ถือว่า “รับรอง” จึงสรุปได้ว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองได้ผ่านเกณฑ์การประเมินและรับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการประเมินรูปแบบและรับรองรูปแบบในแต่ละด้าน

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับผลการประเมิน
1) ความถูกต้อง	4.51	0.62	มากที่สุด
2) ความเหมาะสม	4.55	0.58	มากที่สุด
3) ความเป็นไปได้	4.30	0.71	มาก
4) ความเป็นประโยชน์	4.64	0.53	มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง พบว่า การบริหารจัดการการศึกษาด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนใช้แนวทางจากส่วนกลางส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ภาษา และวิถีชีวิตของเด็กนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง จากการศึกษาวิจัยนี้ได้พบสาเหตุหลักที่ของปัญหา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีรูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองที่มีประสิทธิภาพและชัดเจนในแนวปฏิบัติ อาทิ การรับเข้าเรียน การจัดการการศึกษา การให้ความช่วยเหลือจากรัฐ แนวนโยบายในการให้หลักฐานการจบการศึกษา ซึ่งจะเกิดผลเสียด้านการบริหารจัดการที่ไร้คุณภาพและส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองเอง ส่วนแนวทางการบริหารสถานศึกษาดังกล่าวนั้นควรเป็นมีรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเชิงระบบที่ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต

2. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง มีประเด็นที่นำมาอภิปรายตามองค์ประกอบหลัก ดังนี้

2.1 องค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้า (INPUT) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยที่เรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย คือ 1) บุคลากรของสถานศึกษาและผู้ปกครอง โดยเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากสำหรับนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยที่ต้องการความช่วยเหลือและผู้ดูแลด้านการศึกษาอย่างใกล้ชิดด้วยหลักพรหมวิหาร 4 ซึ่งสถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้มีความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง องค์กร หรือชุมชน โดยเฉพาะ

องค์กรช่วยเหลือผู้ลี้ภัยในเขตเมืองที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง สอดคล้องกับ Sammons et al. (1995) ในองค์ประกอบที่ส่งผลถึงความสำเร็จหรือความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนประสิทธิภาพ และที่ได้ปรับปรุงเพิ่มเติมของ Glickman et al. (2001) 2) ด้านการบริหารงานทั่วไป 3) การบริหารงบประมาณ 4) การบริหารวิชาการ 5) พันธกิจและนโยบายของรัฐสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเพื่อปวงชนอย่างแท้จริง และหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาที่มีเนื้อหาสาระเหมาะสม สามารถนำไปจัดทำรายละเอียดได้ง่ายโดยสามารถสะท้อนถึงระดับการปฏิบัติจริงในสถานศึกษา 6) การบริหารงานบุคคล โดยองค์ประกอบย่อยที่ 2, 3, 4 และ 6 เป็นองค์ประกอบตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการกระจายอำนาจบริหารการศึกษาให้กับสถานศึกษาใน 4 ด้าน ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (Office of the Basic Education Commission, 2007) เพื่อเป็นการสนับสนุนส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในงานวิจัยนี้กลุ่มประชากรได้แสดงถึงระดับการปฏิบัติในประเด็นที่สถานศึกษากำหนดแผนการ ติดตามช่วยเหลือและประเมินผลการรับนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง การบริการด้านสุขภาพ อนามัย และอาหารกลางวันแก่นักเรียน และการพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและร่วมแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การจัดทำแผนการเงินงบประมาณของสถานศึกษา การบริหารงบประมาณ งบเงินอุดหนุนรายหัว ที่สนับสนุนนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง การจัดการการใช้งบประมาณที่ได้รับจากบุคคลภายนอกของศึกษา การติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณในสถานศึกษา การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับทรัพย์สินทางราชการของสถานศึกษา การกำกับ ติดตามการทำบัญชีการเงินได้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และการจัดหางบประมาณสนับสนุนสถานศึกษาโดยระดมจากประชาชน การแนะแนวการศึกษา ที่เป็นตัวช่วยให้นักเรียนรู้จักวิถีการเรียน การศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม รู้จักหลักเกณฑ์ ในการเลือกวิชาเรียนหรือโปรแกรมการเรียนให้สอดคล้องกับความสามารถ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพชีวิตภายในสถานศึกษาได้ ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองในสถานศึกษาของไทยอย่างยิ่ง การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดตั้งการศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งให้ผู้บริหารทำการวิจัยและนำผลการวิจัยมาประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งจัดทำนโยบายและวางแผนบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่นำไปสู่คุณภาพการจัดการศึกษา และเป็นแหล่งสร้างเสริมประสบการณ์เรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้มีการนำกระบวนการวิจัยทั่วไปมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหา การเรียนรู้ หรือการพัฒนาการเรียนรู้เป็นสำคัญ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่สถานศึกษาควรต้องมีการจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มโรงเรียนที่เป็นสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองที่มีการบูรณาการให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม การเรียนร่วมของนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองกับนักเรียนไทย ทั้งในและนอกโรงเรียน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองควรส่งเสริมให้สร้างหลักสูตรที่หลากหลายที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนที่เป็นทั้งนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองและนักเรียนไทย และให้สอดคล้องกับบริบทพหุวัฒนธรรม โดยต้องกำหนดให้โรงเรียนมีคณะกรรมการหลักสูตรของโรงเรียน การนิเทศการศึกษา

โดยสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้มีการนิเทศการศึกษาระหว่างสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง มีการจัดทำเครื่องมือการนิเทศการศึกษา และปฏิทินการนิเทศการศึกษาด้านวิชาการที่ชัดเจน เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน มีการวัด การประเมิน และเทียบโอนผลการเรียน มีการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและ/หรือกลุ่มสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง มีการประสานความร่วมมือเพื่อจัดทำสื่อ นวัตกรรมและจัดเก็บเป็นระบบสารสนเทศของสถานศึกษาเพื่อนำสื่อที่สร้างไปใช้กับนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองที่เรียนร่วมกับนักเรียนไทย การส่งเสริมให้โรงเรียนศึกษาสภาพความต้องการของชุมชนในด้านการขอรับบริการทางวิชาการจากโรงเรียน โดยสร้างเครือข่ายวิชาการโรงเรียนและชุมชนที่เข้มแข็ง โดยสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทเป็นผู้ประสานความร่วมมือในการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายพัฒนางานกับกลุ่มสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองที่มีศักยภาพในการพัฒนางานวิชาการที่เป็นเลิศ เป็นต้น และ 7) สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของสถานศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สอดคล้องกับงานวิจัยและแนวคิดของ Glickman et al. (2001) ในคุณลักษณะของโรงเรียนประสิทธิผลหรือโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานที่ได้ตระหนักถึงสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของโรงเรียน อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Sammons et al. (1995) ที่ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2.2 องค์ประกอบด้านกระบวนการ (Process) โดยเรียงลำดับความสำคัญขององค์ประกอบย่อยจากมากไปหาน้อย คือ 1) การจัดการศึกษาพหุวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักรู้และยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม เกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตน ยอมรับวัฒนธรรมของผู้อื่น ไม่มีอคติต่อกัน ไม่เกิดการแบ่งแยกและเลือกปฏิบัติ ลดความขัดแย้งระหว่างกัน และเรียนรู้การเป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศชาติ นักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองและนักเรียนไทยได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมกับวัฒนธรรมของตนและอย่างเสมอภาค ยุติธรรม โดยการยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมในเด็กผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร มีโอกาสได้เข้าเรียนเช่นเดียวกับเด็กไทย สอดคล้องกับ Yongyuan (2010) กล่าวว่า กิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น การเข้าค่ายลูกเสือ การเข้าค่ายคุณธรรม การทำกิจกรรมวันเด็ก วันแม่ และกิจกรรมอื่นๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครองไทยและต่างเชื้อชาติได้มีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น เป็นเวทีของการแสดงออกทางวัฒนธรรม ก่อให้เกิดความเข้าใจ เกิดความรักสามัคคีกันมากขึ้น 2) การคาดหวังต่อนักเรียนสูง ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งใน 8 องค์ประกอบของโรงเรียนประสิทธิผลที่พัฒนาจากแนวคิดของ Sammons et al. (1995) ของศูนย์การศึกษาและฝึกอบรมแห่งสเตท ออฟ วิคตอเรีย (State of Victoria (Department of Education and Training), 2002) ในการวิจัยนี้ การพัฒนาโรงเรียนนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องมีความคาดหวังต่อนักเรียนในระดับสูง ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์จะเกิดขึ้นกับนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองอย่างเท่าเทียมกับนักเรียนไทย โดยผู้วิจัยได้ศึกษากลยุทธ์การสร้างความสำเร็จของนักเรียนทุกคน ถ้ามีการคาดหวังต่อนักเรียนในระดับสูงจะทำให้โรงเรียนมีอัตราการแข่งขันสูงมีประสิทธิผลดังที่ Sanrattana (2001) กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษา คือ ด้านการ เรียนรู้ ประกอบด้วย หลักสูตร การสอน การพัฒนาบุคลากร ความคาดหวังในความสำเร็จสูง และการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษามีความคาดหวังต่อความสำเร็จของนักเรียนสูงอย่างชัดเจน และครู

ได้ใช้บทบาทเชิงรุกในการช่วยเหลือนักเรียน 3) การจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่เข้มแข็ง ในการวิจัยนี้พบว่า สถานศึกษามีระดับการปฏิบัติมากในด้านการเน้นความสำเร็จทางวิชาการ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกวิถีทาง ด้านการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่ชัดเจนแล้วแจ้งนักเรียนทราบ ด้านการเทียบโอนความรู้และเทียบระดับการศึกษาให้กับนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง ด้านผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนทุกด้านตามมาตรฐานการศึกษา ด้านการดูแลการใช้เวลาที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอนและกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของนักเรียน และด้านการมีกิจกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน (การสอนเสริมแบบเข้ม) ให้กับนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยและนักเรียนไทยคนอื่นๆ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาการใช้เวลาที่เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน และกำหนดเป้าหมายความสำเร็จของนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง 4) การเสริมแรงและจูงใจ สถานศึกษาควรมีมาตรการจูงใจให้ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาของ Sammons et al. (1995) เป็นการตอบสนองภารกิจโดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ระบบคุณธรรมและหลักธรรมาภิบาล อีกทั้งสอดคล้องกับองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยของ Suwannasuan et al. (2013) และองค์ประกอบการบริหารและพฤติกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดช่วงชั้นจำนวนปีในโรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาของ Sukthawee (2010) 5) การใช้หลักธรรมในการบริหาร (พรหมวิหาร 4) ด้วยการนำหลักการบริหารเชิงพุทธมากำหนดเป็นองค์ประกอบหนึ่งเพื่อประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง จะเป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 คือ ผู้บริหารมีเมตตาธรรม กล่าวคือ บริหารสถานศึกษาด้วยความจริงใจ มีความรักและห่วงใยบุคลากร เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อผู้ใต้บังคับบัญชาและนักเรียนอยู่เสมอ เป็นผู้บริหารหรือผู้นำที่ดีรับผิดชอบต่อหน้าที่ อุทิศตนและเวลาให้สถานศึกษาอย่างเต็มที่ เป็นผู้มึมนุชย์สัมพันธ์ที่ดี เคารพในสิทธิและศักดิ์ศรี ผู้บริหารมีกรุณาธรรม กล่าวคือ จูงใจให้ครูเกิดการพัฒนาการเรียนการสอนอยู่เสมอ มีความกรุณาต่อนักเรียนให้เป็นผู้มีทักษะความรู้ ความสามารถ เป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์มาก ผู้บริหารมีมุทิตาธรรม กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความยินดีเมื่อบุคลากรในสถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้าและประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน อีกทั้งยินดีที่นักเรียนประสบผลสำเร็จทาง ผู้บริหารมีอุเบกขา กล่าวคือ ผู้บริหารมีความสามารถมอบหมายงานได้ตามความรู้ความสามารถอย่างเป็นธรรม มีความยุติธรรม มีเหตุผลและวางตัวเป็นกลาง ซื่อสัตย์ต่อตนเองและองค์กร เป็นผู้บริหารที่มีความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบทันคน มีความสามารถรอบด้าน และ 6) การสั่งการและควบคุม ซึ่งองค์ประกอบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sukthawee (2010) ที่ได้เสนอองค์ประกอบหนึ่งของการบริหารและพฤติกรรมการบริหารที่เกี่ยวข้องกับการจัดช่วงชั้นจำนวนปีในโรงเรียนมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบในการสั่งการและควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาเพื่อจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2.3 องค์ประกอบด้านผลผลิต (Output) มีองค์ประกอบย่อยโดยเรียงลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สอดคล้องกับองค์ประกอบด้านผลผลิตในงานวิจัยองค์ประกอบในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของ Intragumhaeng (2001, p. 11) และเกณฑ์การบริหารคุณภาพของการบริหาร

โรงเรียนมีลักษณะคล้ายคลึงกับเกณฑ์รางวัลคุณภาพการศึกษาของบาลดริจ เป็นกรอบการทำงานที่ออกแบบมาเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านคุณภาพในสถานศึกษา เพื่อช่วยให้สถานศึกษาสามารถบรรลุความเป็นเลิศทางการศึกษา ด้วยการประเมินตนเอง และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้านกระบวนการบริหารจัดการและกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงใน EFQM (2010, p. 10) 2) ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา มีความสอดคล้องกับการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยระบบคุณภาพ โดยสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพที่มีการบริหารสอดคล้องกับสภาพของการจัดการศึกษาทั้งระบบ การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพัฒนางานวิชาการให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษา สถานศึกษามีผลสำเร็จทางวิชาการ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ของนักเรียนทุกวิถีทาง โดยมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่ชัดเจน และเปิดโอกาสให้นักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาการบริหารสถานศึกษา และ 3) คุณลักษณะและสมรรถนะของผู้เรียน ผลการวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นว่าคุณลักษณะและสมรรถนะของผู้เรียน สามารถเป็นองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองในองค์ประกอบหลักด้านผลผลิตตามมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเป็นไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาวินิจฉัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย หน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาโดยตรงควรสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเพื่อปวงชนอย่างแท้จริงโดยการรูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง โดยศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบย่อยต่างๆ ในปัจจุบันเข้าและกระบวนการ และมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะและสมรรถนะของนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง รวมทั้งประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่เป็นผลผลิตของการบริหารสถานศึกษา เพื่อพิจารณาประกอบการตัดสินใจในการสนับสนุนให้สถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการปฏิบัติในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

1.2 ข้อเสนอแนะในระดับสถานศึกษา ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม โดยมีความคาดหวังต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูง มีการเสริมแรงและจูงใจทั้งครูและนักเรียน ด้วยการบริหารภายใต้หลักธรรมพรหมวิหาร 4 และการสั่งการและควบคุมที่มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยองค์ประกอบย่อยในปัจจุบันเข้าจากการวิจัยนี้เป็นทรัพยากรและข้อกำหนดให้การบริหารสู่ผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง เพื่อประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสภาพและบริบทอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมืองในระดับมัธยมศึกษาหรือในระดับอื่นๆ

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนผู้ลี้ภัยและผู้ขอลี้ภัยในเขตเมือง ที่เหมาะสมกับบริบททางเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่

References

- EFQM. (2010). *The European Foundation for Quality Management Excellence Model*. Retrieved October 9, 2010, from <http://www.efqm.org/en/>
- Esteghamati, A., Zandieh, A., Khalilzadeh, O., Meysamie, A., & Ashraf, H. (2010). *Clustering of metabolic syndrome components in a Middle Eastern diabetic and non-diabetic population. Diabetology & metabolic syndrome, 2(1), 1-8.*
- Gall, M. D., Borg, W. R., & Gall, J. P. (1996). *Educational research: An introduction* (6th ed.). New York: Longman Publishing.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Ross-Gordon, J. M. (2001). *Supervision and instructional leadership a developmental approach* (5th ed). U.S.A.: Allyn and Bacon.
- Intragumhaeng, P. (2001). A model of alternative education for disadvantaged children on highlands in the Upper North of Thailand. *Journal of OBEC ministry of Education, 4(11), 34.* [in Thai]
- Office of the Basic Education Commission. (2007). *Guidelines of decentralization of administrative and educational administration for the committee of educational service area office and schools in accordance with the ministerial regulations prescribing rules and methods of decentralization of educational administration and management*. Bangkok: The Agricultural Cooperative Federation of Thailand. [in Thai]
- Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education. (2017). *Handbook and guideline of educational management for persons who do not have a civil registration and non-Thai nationals (new revised edition 2017)*. Bangkok: Office of the Welfare Promotion Commission for Teachers and Educational Personnel Printing. [in Thai]
- Sammons, P., Hillman, J., & Mortimore, P. (1995). *Key Characteristics of effective schools: A review of school effectiveness research*. London: Institute of Education, University of London.
- Sanrattana, W. (2001). Comparison of principles of research, administration, and development for application. *Journal of Education Khon Kaen University, 25(1), 8-15.* [in Thai]

- State of Victoria (Department of Education and Training). (2002). *Knowledge and skills building a future*. Retrieved from <http://www.sofweb.vic.edu.au/blueprint/esdefault.asp>
- Sukthawee, A. (2010). *Administrative factors and administrative behaviors regarding grade span configuration in secondary schools and educational expansion schools* (Doctoral dissertation). Bangkok: Kasetsart University. [in Thai]
- Suwannasuan, W., Chaiyakit, M., Markshoe, P., & Thamrongsotthisakul, W. (2013). A model of Alternative Education for Disadvantaged Children on Highlands in the Upper North of Thailand. *Journal of Education Naresuan university*, 15(Special), 182-192. [in Thai]
- Vungsriphisal, P. (2010). *A Development of educational model and guidelines for immigrant student case study: Mae Sot district, Tak province (Research report)*. Bangkok: Office of the Education Council Ministry of Education. [in Thai]
- Yongyuan, B. (2010). *A development of multicultural education model in elementary school*. Bangkok: Office of the National Culture Commission Ministry of Culture. [in Thai]